

VENDIM
Nr. 80, datë 21.11.2024

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Holta Zaçaj	kryetare;
Marsida Xhaferllari	anëtare;
Sonila Bejtja	anëtare;
Sandër Beci	anëtar;
Ilir Toska	anëtar;
Genti Ibrahim	anëtar;
Marjana Semini	anëtare;
Fiona Papajorgji	anëtare,

me sekretare Belma Lleshi, më datë 21.11.2024, mori në shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve çështjen nr. 1 (Z) 2024 të Regjistrisë Themeltar, që u përket:

KËRKUESE: SHOQËRIA “ZYRA E PËRMBARIMIT PRIVAT ARB” sh.p.k., përfaqësuar nga administratori, Alban Ruli.

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

BANKA KOMBËTARE TREGTARE, përfaqësuar nga përfaqësuesi ligjor, Ndue Maluta.

KORPORATA ELEKTROENERGJETIKE SHQIPTARE sh.a., në mungesë.

OBJEKTI: Konstatimi i cenimit të aksesit në një gjykatë të krijuar me ligj.

Konstatimi i shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përshpejtimi i procedurës së gjykimit nga kolegji tjetër i Gjykatës së Lartë, për sa i përket çështjes nr. 11118-02028-00-2016 akti, datë regjistrimi 15.6.2016, në lidhje me vendimin nr. 3048, datë 15.4.2015, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë, lënë në fuqi me vendimin nr. 944, datë 21.4.2016 të Gjykatës së Apelit Tiranë.

Konstatimi i mungesës së një mjeti efektiv për konstatimin, dëmshpërblimin dhe përshpejtimin e procedurave të sipërpërmendura.

Konstatimi i statusit të viktimës përgjatë procesit gjyqësor, si rrjedhojë e cenimit të aksesit në një gjykatë të krijuar me ligj dhe afatit të arsyeshëm, në përputhje me vendimin *Scordino kundër Italisë*.

Rehabilitimi dhe zhdëmtimi në përputhje me ligjin, pasi dëmi/dëmtimi është shkaktuar/ka ardhur për shkak të aktit/ve të paligjshëm/me, konkretizuar saktësisht me shkresat nr. 3102/1/2020 dhe nr. 2087/1/2024 të Gjykatës së Lartë (dhjetor 2020 dhe prill 2024) dhe shkeljes së afatit të arsyeshëm në gjykim.

BAZA LIGJORE: Nenet 42, pika 2, 44, 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*); neni 6, paragrafi 1 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (*KEDNJ*); ligji nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Fiona Papajorgji, mori në shqyrtim pretendimet e kërkuësës, shoqërisë “Zyra e Përmbarimit Privat ARB” sh.p.k. (*kërkuësja*), e cila ka kërkuar pranimin e kërkesës, parashtrimet me shkrim të subjektit të interesuar, Bankës Kombëtare Tregtare (*BKT*), që ka kërkuar rrëzimin e kërkesës, konstatoi mungesën e prapësimeve të subjektit tjetër të interesuar, Korporatës Elektroenergjetike Shqiptare (*KESH*), si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Rrethanat e çështjes

1. Kërkuesja ka lidhur kontratë shërbimi me KESH-in për ekzekutimin e vendimit “Për lëshimin e urdhrit të ekzekutimit” nr. 9031 akti, datë 13.9.2012 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë (*urdhri i ekzekutimit*), për faturën tatimore të shitjes nr. 248/2012 dhe nr. 254/2012, e cila ka korrigjuar të parën. Në bazë të asaj kontrate kërkuesja ka filluar procedurën për ekzekutimin e urdhrit të ekzekutimit në favor të KESH-it si kreditor me debitore shoqërinë “CEZ Shpërndarje” sh.a. (CEZ). Pas lajmërimit për ekzekutimin vullnetar të urdhrit të ekzekutimit, kërkuesja ka lëshuar urdhrin për vënien e sekuestros konservative drejtuar bankave të nivelit të dytë.

2. Kërkuesja ka pretenduar se BKT-ja nuk ka përmbushur urdhërimet e saj për debitimin e llogarisë së debitorit në atë bankë, me qëllim pengimin e zbatimit të urdhrit të ekzekutimit. Në këto kushte, më datë 28.5.2014, ajo ka paditur në gjykatë BKT-në, ndaj së cilës ka kërkuar shpërblim për dëmin pasuror e jopasuror të pësuar, për fitimin e munguar, si dhe për kamatat ligjore përkatëse sipas normës Tribor njëditor të vendosur nga Banka e Shqipërisë, deri më datën e ekzekutimit të vendimit të gjykatës. Kërkimin për dëmin pasuror kërkuesja e ka bazuar në moskontraktimet e mëtejshme të saj nga KESH-i dhe Operatori i Sistemit të Transmetimit (OST).

3. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, me vendimin nr. 3048, datë 15.4.2015, ka vendosur rrëzimin e kërkesëpadisë së kërkueses, pasi nuk u vërtetua ekzistenca e ndonjë dëmi pasuror që t'i ketë ardhur paditëses (kërkueses) nga i padituri. Ajo gjykatë, ndër të tjera, ka arsyetuar se pretendimi për moslidhjen e kontratave të mëtejshme, në kushtet kur nuk është vërtetuar asnjëherë se ka ekzistuar një vullnet i tillë nga pala tjetër kontraktore, është i pabazuar në ligj dhe bie në kundërshtim me parimin e lirisë kontraktore.

4. Mbi ankimin e kërkueses, Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr. 944, datë 21.4.2016, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të gjykatës së shkallës së parë.

5. Kundër vendimit të gjykatës së apelit, më datë 20.5.2016, kërkuesja ka ushtruar rekurs. Çështja është regjistruar në Gjykatën e Lartë me nr. 11118-02028-00-2016, datë 15.6.2016 dhe ende nuk është gjykuar.

6. Më datë 14.12.2020, kërkuesja ka paraqitur në Gjykatën e Lartë kërkesë për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përshpejtimin e procedurave në gjykimin e çështjes civile në fjalë, bazuar në nenet 399/1-399/12, të Kodit të Procedurës Civile (KPC). Me shkresën nr. 3102/1 prot., datë 21.12.2020 “Kthim përgjigje për konstatim shkelje afati të arsyeshëm”, kancelari i Gjykatës së Lartë ka njoftuar kërkuesen se kërkesa e saj nuk ishte nënshkruar nga një avokat i pajisur me akt përfaqësimi, sipas nenit 474 të KPC-së dhe, në këto kushte, e ka kthyer atë pa veprime për të bërë plotësimet përkatëse. Në vijim, më datë 30.12.2020 kërkuesja ka paraqitur sërish në Gjykatën e Lartë një kërkesë me të njëjtin objekt dhe përmbajtje si ajo e datës 14.12.2020, të nënshkruar si nga administratori i shoqërisë, ashtu edhe nga një avokat. Ajo kërkesë është regjistruar me nr. 7 regjistri dhe 30.12.2020 datë regjistrimi.

7. Në përgjigje të kërkesës për informacion të kërkueses, me shkresën nr. 1008/1 prot., datë 1.4.2021 të kancelarit të Gjykatës së Lartë, ajo është njoftuar se të dyja çështjet e saj ishin në fazën e studimit për t'u shqyrtuar në dhomën e këshillimit nga Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë.

8. Duke pretenduar se Gjykata e Lartë ishte në vonesë si për shqyrtimin e çështjes civile, ashtu edhe për shqyrtimin e kërkesës së saj për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm, kërkuesja, më datë 21.4.2021 ka paraqitur ankim kushtetues individual në Gjykatën Kushtetuese (*Gjykata*), duke kërkuar: (i) konstatimin e cenimit të aksesit nga një gjykatë e caktuar me ligj; (ii) konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përshpejtimin e procedurave në gjykimin e çështjes civile dhe shqyrtimin e kërkesës

për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm; (iii) konstatimin e mungesës së një mjeti efektiv për konstatimin, dëshmipërblimin dhe përsheptimin e procedurave të sipërpërmendura (*kërkesa nr. 1*).

9. Gjykata, me vendimin nr. 34, datë 1.11.2021, ka vendosur rrëzimin e kërkesës, duke arsyetuar se nuk ka rezultuar që kërkuësja të ketë pësuar dëm pasuror nga veprimet e palës së paditur, për të cilat pretendon se kanë shkaktuar moslidhjen në vijimësi të kontratave të mëtejshme të shërbimit me shoqëritë KESH dhe OST. Në përfundim, Gjykata ka vlerësuar se edhe pse duket se deri diku ka një tejzgjatje të procesit, duke konsideruar rrethanat e çështjes, kompleksitetin e saj, rrezikun në një shkallë jo të konsiderueshme për interesin e kërkuësës, si dhe numrin e lartë të çështjeve në Gjykatën e Lartë në pritje për t'u gjykuar nga një numër i reduktuar gjyqtarësh, nuk ka cenim të së drejtës për një proces të rregullt ligjor si pasojë e mosshqyrtimit të çështjes brenda një afati të arsyeshëm.

10. Pas publikimit të vendimit të Gjykatës në Fletoren Zyrtare, Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 7, datë 16.12.2021, ka vendosur rrëzimin e kërkesës për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm të paraqitur nga kërkuësja, duke argumentuar, ndër të tjera, se tejkalimi i afatit ligjor për shqyrtimin e rekursit të saj është rrjedhojë e disa rrethanave që përbëjnë pamundësi objektive.

11. Më datë 7.3.2022 kërkuësja i është drejtuar sërish Gjykatës me ankim kushtetues individual për shfuqizimin e vendimit nr. 7, datë 16.12.2021, të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshëm me Kushtetutën, si dhe kthimin e çështjes për rishqyrtim nga një tjetër trup gjykues i Gjykatës së Lartë (*kërkesa nr. 2*).

12. Mbledhja e Gjyqtarëve të Gjykatës, me vendimin nr. 57, datë 20.5.2022, ka vendosur moskalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare, pasi vendimi i kundërshtuar, ndonëse përbënte rrethanë të re, duke qenë se ishte dhënë pas vendimit të kësaj gjykate, ishte konsideruar se nuk përbënte shkak që ankimi kushtetues individual i ri të kalonte për shqyrtim në seancë plenare. Sipas Mbledhjes së Gjyqtarëve, kërkuësja nuk ka paraqitur ndonjë argument që të tregonte ndryshimin e situatës dhe të interesit të saj nga koha e dhënies së vendimit nr. 34, datë 1.11.2021 nga kjo Gjykatë. Në këtë situatë, Mbledhja e Gjyqtarëve ka çmuar se në rastin konkret nuk ekziston ndonjë fakt ose rrethanë e ndodhur pas dhënies së vendimit të mëparshëm të Gjykatës, me rëndësi të mjaftueshme për të ndryshuar arsyet në themel të vendimmarrjes së mëparshme të saj.

13. Më datë 25.4.2024, kërkuësja ka paraqitur në Gjykatën e Lartë një kërkesë të re për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përsheptimin e procedurave në gjykimin e çështjes civile në fjalë, ku, ndër të tjera, ka kërkuar edhe konstatimin e statusit të viktimës gjatë procesit gjyqësor dhe shpërblimin e dëmit, si rrjedhojë e drejtpërdrejtë e shkeljes së afatit të arsyeshëm. Me shkresën nr. 2087/1 prot., datë 3.5.2024 “Për plotësim kërkesë”, kancelari i Gjykatës së Lartë e ka njoftuar kërkuësen se kërkesa e saj nuk ishte nënshkruar nga një avokat përfaqësues dhe e ka kthyer atë për plotësimin e të metave brenda 7 ditëve nga dita e nesërme e marrjes dijeni të shkresës. Më datë 8.5.2024, kërkuësja ka paraqitur shkresën nr. 2289, datë 8.5.2024 “Kthim përgjigje” dhe bashkëlidhur saj ka dërguar edhe autorizimin e datës 7.5.2024 të administratorit të saj për caktimin e përfaqësuesit ligjor përpara Gjykatës së Lartë. Në të njëjtën datë kërkuësja ka paraqitur në atë gjykatë një kërkesë me të njëjtin objekt dhe përmbajtje si ajo e datës 25.4.2024, të nënshkruar nga administratori i shoqërisë, ndërkohë që në të rezulton emri i përfaqësuesit ligjor të saj, por jo nënshkrimi i tij. Kërkesa është regjistruar me nr. 2289 regjistri, datë regjistrimi 8.5.2024.

14. Ndërkohë që kërkesa ishte duke u shqyrtuar në Gjykatën e Lartë, kërkuësja i është drejtuar sërish Gjykatës duke paraqitur ankimin kushtetues individual, objekt shqyrtimi, i cili është regjistruar më datë 27.5.2024 (*kërkesa nr. 3*).

15. Pas paraqitjes së ankimit kushtetues individual, Gjykata e Lartë, me vendimin nr. 00-2024-2292, datë 30.5.2024, ka vendosur rrëzimin e kërkesës për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm, me argumentin se mosveprimi i asaj gjykate nuk ka ndodhur për shkaqe subjektive, pasi nuk vërehet ndonjë zvarritje e qëllimshme e procesit ose qëndrime abuzive të gjyqtarit relator. Për më tepër, ai kolegji ka evidentuar se çështja e kërkuësës nuk përfshihet në rastet e parashikuara nga vendimi nr. 178, datë 30.5.2019, i Këshillit të Lartë Gjyqësor, “Për kalendarin e shqyrtimit të çështjeve në gjykatën

e apelit” (*vendimi nr. 178/2019 i KLGJ-së*) dhe se kërkuessa nuk ka sjellë asnjë argument nëse çështja konkrete paraqet ndonjë specifikë ose rrethanë të veçantë që të justifikojë shqyrtimin e saj me përparësi, jashtë rendit kronologjik. Ndërkohë, ka sqaruar se Kolegji Civil ka filluar të shqyrtojë çështjet e regjistruara në vitin 2016 dhe se në vijim do të shqyrtohet edhe çështja objekt kërkesë, sipas rendit kronologjik.

16. Me vendimin e datës 17.7.2024, Kolegji i Gjykatës ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

17. **Kërkuessa**, në mënyrë të përmbledhur, ka pretenduar se i është cenuar e drejta për proces të rregullt ligjor, e garantuar nga neni 42 i Kushtetutës, në drejtim të:

17.1 *Së drejtës së aksesit në një gjykatë të caktuar me ligj*, të garantuar në nenin 42 të Kushtetutës dhe nenin 6 të KEDNJ-së, si pasojë e shkresës nr. 2087/1 prot., datë 3.5.2024 të kancelarit të Gjykatës së Lartë, përmes së cilës kërkohej plotësimi i kërkesës së datës 25.4.2024 së kërkuesses për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përshpejtimin e procedurave, pa pasur asnjë vlerësim ose shqyrtim gjyqësor sipas dispozitave ligjore. Pra, në çështjen konkrete nuk ka pasur shqyrtim dhe vendim nga një gjyqtar në kuptim të nenit 154/a, pika 3, të KPC-së, sipas të cilit kthimi i kërkesës pa veprime bëhet nga gjyqtari i vetëm, procedurë që gjen zbatim edhe në Gjykatën e Lartë. Për analogji, bazuar në nenin 57, të ligjit nr. 49/2012, datë 3.5.2012, “Për organizimin dhe funksionimin e gjykatave administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative”, të ndryshuar, rekursi kthehet me të meta me vendim të gjyqtarit. Formulimi në nenin 399/5 të KPC-së, duke përdorur lidhëzën “nëse”, tregon se kërkesa mund të bëhet edhe nga vetë kërkuessi, por nëse bëhet nga avokati kërkohej prokurë. Interpretimi nga kancelari i Gjykatës së Lartë i nenit 474 të KPC-së në raport me nenin 399/5 të po këtij kodi është *contra legem*. Për më tepër, neni 399/5 i KPC-së është *lex specialis* për procedurat në fjalë.

17.2 *Së drejtës për një mjet efektiv për konstatimin e cenimit, dëmshpërblimin dhe përshpejtimin e procedurave*, të garantuar në nenin 13 të KEDNJ-së të lidhur me nenin 6, paragrafi 1, të KEDNJ-së dhe nenin 42 të Kushtetutës, pasi rekursi është regjistruar në Gjykatën e Lartë më datë 15.6.2016 dhe që prej asaj kohe, prej gati 8 vjetësh, nuk ka ende një vendimmarrje prej saj. Për më tepër, mbetet e paqartë nëse Gjykata e Lartë është në dijeni të vendimit nr. 34/2021 të Gjykatës të botuar në Fletoren Zyrtare nr. 187/2021. Gjykata e Lartë nuk e ka objektivisht të mundur proceduralisht të zgjidhë ankesën për shkeljen e kohëzgjatjes dhe ndreqjen e pasojave në kohë brenda afatit 2- vjeçar të parashikuar nenin 399/2, shkronja “a”, të KPC-së. Në këto kushte, Gjykata e Lartë nuk përbën më mjet efektiv për zgjidhjen e pretendimeve për vonesë të procedurave të gjykimin.

17.3 *Së drejtës për gjykim brenda një afati të arsyeshëm*, në veçanti në Gjykatën e Lartë, pasi:

17.3.1 Rekursi është regjistruar në Gjykatën e Lartë më datë 15.6.2016 dhe deri më datën e paraqitjes së kërkesës në Gjykatë kanë kaluar 7 vjet e 11 muaj dhe çështja nuk ka përfunduar ende, në kundërshtim me nenin 399/2 të KPC-së, ku është përcaktuar afati 2-vjeçar si afat i arsyeshëm për shqyrtimin e çështjeve civile në Gjykatën e Lartë.

17.3.2 Nga koha e regjistrimit të çështjes në Gjykatën e Lartë nuk është ndërmarrë asnjë hap procedural në drejtim të gjykimin të çështjes, përveç veprimtarisë administrative të caktimit me short dhe/ose rishortimit të herëpashershëm të gjyqtarit relator. Ndërkohë, në tejzgjatjen e afatit nuk ka ndikuar asnjë prej rrethanave të parashikuara në nenin 399/1 të KPC-së, pasi nuk rezulton që çështja të jetë pezulluar për shkaqe ligjore ose të jetë shtyrë për shkak të kërkesave të palës kërkuessë. Po kështu, nuk rezulton të ekzistojnë rrethanat të pamundësisë objektive në gjykim, pasi, sipas jurisprudencës së Gjykatës dhe asaj të Gjykatës Evropiane për të Drejtat Njeriut (*GJEDNJ*), procesi i rivlerësimit

kalimtar të gjyqtarëve dhe prokurorëve, të cilit i janë nënshtruar edhe anëtarët e Gjykatës së Lartë, nuk përbën shkak justifikues për tejkalimin e afatit të arsyeshëm në gjykimin e çështjeve gjyqësore.

17.3.3 Interesi ekonomik i kërkuases dhe personal-vetjak, si dhe psikosocial e shëndetësor i ortakut të vetëm të saj rrezikohen në një shkallë të konsiderueshme nga tejzgjatja e procedurave gjyqësore, duke qenë se masa e sigurimit personal të arrestit në shtëpi e vendosur ndaj ortakut të vetëm po e çon kërkuosen drejt falimentimit. Në kushtet kur edhe certifikata për ushtrimin e veprimtarisë është pezulluar nga Ministria e Drejtësisë, është bërë e pamundur për ortakun e shoqërisë që t'u përgjigjet kërkesave jetësore dhe bazike të familjes dhe biznesit, duke konsideruar që ai është prind i një fëmije të mitur dhe kujdeset për nënën e sëmurë.

17.4. Kërkuësja ka pasur statusin e viktimës përgjatë procesit gjyqësor si rrjedhojë e shkeljes vijuese të afatit të arsyeshëm nga Gjykata e Lartë për çështjen e themelit, si dhe cenimit të së drejtës së aksesit në një gjykatë të krijuar me ligj, në përputhje me vendimin *Scordino kundër Italisë*, [GC] nr. 36813/97. Ky status është përkeqësuar edhe më shumë me vendimin e Gjykatës së Lartë të datës 30.5.2024, i cili ka rrëzuar kërkesën për konstatimin e shkeljes së afatit dhe përshpejtimin e procedurave.

17.5 *Së drejtës së rehabilitimit dhe/ose zhdëmtimit*, të garantuar nga neni 44 i Kushtetutës, pasi dëmi është shkaktuar prej akteve të paligjshme të Gjykatës së Lartë, përkatësisht shkresave nr. 3102/1/2020 dhe nr. 2087/1/2024 të kancelarit të asaj gjykate, si dhe cenimit të së drejtës për gjykim brenda afatit të arsyeshëm. Në këto kushte, asaj i takon dëmshpërblimi i arsyeshëm në përputhje me nocionin *restitutio in integrum*.

18. **Subjekti i interesuar, BKT-ja**, në mënyrë të përmbledhur, ka prapësuar si vijon:

18.1 Në lidhje me *legjitimitimin e kërkuases*, në drejtim të kriterit të shterimit të mjeteve juridike, ajo, deri në momentin që i është drejtuar Gjykatës me kërkesë për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përshpejtimin e procedurave, nuk ka pasur një vendim përfundimtar nga Gjykata e Lartë, e cila të jetë shprehur më pas me vendimin nr. 00-2024-2292, datë 30.5.2024. Për rrjedhojë, kërkuësja nuk legjitimohet në drejtim të kriterit të shterimit të mjeteve juridike, për sa kohë që çështja ishte duke u shqyrtuar në Gjykatën e Lartë.

18.2 Në lidhje me *themelin e çështjes*, kërkesa e kërkuases për shpërblimin e dëmit është e pabazuar, pasi një kërkesë e tillë i drejtohet gjykatës së shkallës së parë ku ka qendrën organi ndaj të cilit është konstatuar shkelja. Përveç kësaj, nuk mund të kërkohet në të njëjtën kohë konstatimi i shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe shpërblimi i dëmit për shkak të kësaj shkeljeje, pasi ato janë dy procese të ndara. Shpërblimi i dëmit në këto raste kërkohet nëpërmjet kërkesëpadisë dhe vetëm pasi është dhënë një vendim pranimi për konstatimin e shkeljes.

18.3 Pretendimi për shkeljen e afatit të arsyeshëm duhet rrëzuar, pasi kërkuësja e ka bazuar kërkesën e saj vetëm në kriterin “kohë”, por jo në kriteret e tjera. Lidhur me kriterin e sjelljes së autoriteteve është vërtetuar se mosveprimi i gjykatës nuk ka ndodhur për shkaqe subjektive që lidhen me vlerësime dhe qëndrime abuzive të gjyqtarit. Gjykata duhet të mbajë në konsideratë se ajo gjykatë është në pamundësi objektive për të gjykuar çështjen brenda një afati të arsyeshëm dhe se referuar vendimit nr. 178/2019 të KLGJ-së çështja nuk përfshihet në rastet e rregulluara në të. Përveç kësaj, kërkuësja nuk ka sjellë asnjë argument nëse çështja konkrete paraqet ndonjë specifike ose rrethanë të veçantë që të justifikojë shqyrtimin e saj me përparësi jashtë rendit kronologjik.

19. **Subjekti i interesuar, KESH-i**, ndonëse është njoftuar rregullisht, nuk ka paraqitur shpjegime me shkrim.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuases

20. Çështja e legjitimitetit (*locus standi*) është një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Referuar neneve 131, pika 1, shkronja “F” dhe 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret e nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësura në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale dhe mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur.

21. Kërkuesja, si bartëse e të drejtave dhe lirive themelore të parashikuara nga Kushtetuta, legjitimohet *ratione personae*, bazuar në nenet 131, pika 1, shkronja “F” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës, pasi është palë ndërgjyqëse në procesin gjyqësor në Gjykatën e Lartë, për të cilin ka ngritur pretendime dhe ka interes të drejtpërdrejtë në çështjen e parashtruar.

22. Një kriter tjetër është *shterimi i mjeteve juridike efektive*, i parashikuar nga neni 131, pika 1, shkronja “F”, i Kushtetutës dhe neni 71/a, pika 1, shkronja “a”, i ligjit nr. 8577/2000, që kërkon shfrytëzimin në rrugë normale të mjeteve juridike efektive, të cilat janë të përshtatshme, të disponueshme dhe të frytshme për një çështje konkrete. Për sa u përket kërkesave për konstatimin e cenimit të së drejtës për gjykim brenda afatit të arsyeshëm, Gjykata ka mbajtur qëndrimin se legjislacioni i brendshëm parashikon mjete juridike efektive që mund t’i ofrojnë individit rezultate konkrete për rivendosjen e kësaj të drejte kushtetuese. Në këtë kuptim, individit duhet t’u drejtohet gjykatave të zakonshme, në përputhje me parashikimet e neneve 399/2 e vijues të KPC-së dhe vetëm pasi të ketë shteruar garancitë e mbrojtjes që i ofrohen nga juridiksioni i zakonshëm gjyqësor, ai mund të vërë në lëvizje gjykimin kushtetues. Gjykata e ka konsideruar të shteruar këtë kriter si në rastet kur Gjykata e Lartë është shprehur me vendim, ashtu edhe në rastet e mungesës së një vendimi (*shih vendimet nr. 46, datë 3.10.2023; nr. 44, datë 26.9.2023; nr. 2, datë 17.2.2022 të Gjykatës Kushtetuese*).

23. Subjekti i interesuar, BKT-ja, ka prapësuar se kërkesa e kërkueses nuk përmbush kriterin e shterimit të mjeteve juridike efektive, pasi deri në momentin që i është drejtuar Gjykatës me kërkesë për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përshpejtimin e procedurave, nuk ka pasur një vendim përfundimtar nga Gjykata e Lartë për këtë çështje. Kjo e fundit është shprehur pas paraqitjes së kërkesës në Gjykatë me vendimin nr. 00-2024-2292, datë 30.5.2024.

24. Gjykata konstaton se kërkuesja i është drejtuar Gjykatës së Lartë më datë 25.4.2024 me kërkesë për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përshpejtimin e procedurave. Pa kaluar afati ligjor 45-ditor për shqyrtimin e këtyre lloj kërkesave në Gjykatën e Lartë, kërkuesja i është drejtuar Gjykatës me ankim kushtetues individual më datë 27.5.2024, duke pretenduar se kërkesa drejtuar Gjykatës së Lartë nuk do të ishte një mjet efektiv që do t’i shërbente qëllimit të saj, pasi pas pothuajse 8 vjetësh nga regjistrimi i rekursit nuk ka ende një vendimmarrje për çështjen civile të saj. Ndërkohë, më pas, Gjykata e Lartë, me vendimin nr. 00-2024-2292, datë 30.5.2024, ka vendosur rrëzimin e kërkesës për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm. Prandaj, në këto kushte, në ndryshim nga sa pretendon subjekti i interesuar, BKT-ja, Gjykata vlerëson se kërkuesja e ka përmbushur kriterin e shterimit të mjeteve juridike efektive, të parashikuar nga neni 131, pika 1, shkronja “F”, i Kushtetutës dhe neni 71/a, pika 1, shkronja “a”, i ligjit nr. 8577/2000.

25. Për sa i përket legjitimitetit *ratione temporis*, Gjykata vëren se jo vetëm që shkelja është vazhduese, por vendimi i Gjykatës së Lartë është i datës 30.5.2024 dhe në kushtet kur ankimi kushtetues individual është paraqitur dhe regjistruar në Gjykatë përpara dhënies së vendimit të kundërshtuar (më datë 27.5.2024), vlerësohet se kërkesa është paraqitur në respekt të afatit ligjor 4-mujor të parashikuar nga neni 71/a, pika 1, shkronja “b”, i ligjit nr. 8577/2000.

26. Në lidhje me legjitimitimin *ratione materiae*, kërkuësja ka pretenduar cenimin e së drejtës për proces të rregullt ligjor në drejtim të së drejtës së aksesit, konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përshpejtimin e procedurave, konstatimin e mungesës së një mjeti efektiv për konstatimin, dëmshpërblimin dhe përshpejtimin e procedurave, konstatimin e statusit të viktimës përgjatë procesit gjyqësor, si dhe të drejtën për rehabilitim dhe dëmshpërblim në përputhje me ligjin.

27. Për pretendimin e kërkuësës për dëmshpërblim për shkak të tejzgjatjes së procedurave gjyqësore, subjekti i interesuar, BKT-ja, ka prapësuar se ai është i pabazuar, pasi një kërkesë e tillë i drejtohet gjykatës së shkallës së parë dhe se ajo nuk mund të bëhet njëkohësisht me kërkesën për shkeljen e afatit të arsyeshëm, pasi shpërblimi i dëmit në këto raste kërkohej nëpërmjet kërkesëpadisë dhe vetëm pasi është dhënë një vendim pranimit për konstatimin e shkeljes.

28. Gjykata, sikurse ka theksuar edhe në vendimin e saj të mëparshëm ndaj kërkuësës (*shih vendimin nr. 34, datë 1.11.2021 të Gjykatës Kushtetuese*), bazuar në praktikën e GJEDNJ-së në raste të ngjashme, vlerëson se, bazuar në nenin 131 të Kushtetutës, ky pretendim i kërkuësës nuk bën pjesë në juridiksionin e saj, ndaj nuk mund të merret në shqyrtim.

29. Kërkuësja ka pretenduar cenimin e së drejtës së aksesit në një gjykatë të caktuar me ligj si rrjedhojë e veprimeve të kancelarit të Gjykatës së Lartë për kthimin pa veprim të kërkesës së saj të parë drejtuar asaj gjykate për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm të gjykimit dhe përshpejtimin e shqyrtimit të rekursit të saj.

30. Në jurisprudencën e saj, Gjykata ka theksuar se kthimi pa veprim i kërkesave drejtuar Gjykatës së Lartë për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përshpejtimin e gjykimit nga kancelari i kësaj gjykate, bazuar në dispozitat që përcaktojnë nënshkrimin nga avokati të rekursit, përbën formalizëm të tepruar dhe kthen një rregull garantues procedural në një mjet pengues të aksesit në Gjykatën e Lartë. Po sipas Gjykatës, veprimet ose mosveprimet e parregullta të administratës gjyqësore nuk duhet t'i ngarkohen individit, i cili nuk mund të jetë përgjegjës për mbarëvajtjen e punës së saj (administratës). Gjykata e Lartë ka detyrimin të sillet në atë mënyrë që kërkesa për përshpejtimin të mos humbasë qëllimin e vetë dhe individit të mos i cenohet në thelb e drejta për mjet juridik efektiv (*shih vendimet nr. 58, datë 17.9.2024; nr. 37, datë 5.11.2021; nr. 33, datë 1.11.2021 të Gjykatës Kushtetuese*).

31. Në rastin konkret, Gjykata konstaton se pas kthimit pa veprim nga kancelari i Gjykatës së Lartë të kërkesës së datës 25.4.2024, kërkuësja e ka paraqitur sërish atë më datë 8.5.2024 dhe pas shqyrtimit të saj, me vendimin nr. 00-2024-2292, datë 30.5.2024, ajo gjykatë ka vendosur rrëzimin e kërkesës. Në këtë këndvështrim, Gjykata vlerëson se nuk rezulton që veprimet e kancelarit të kenë sjellë pasoja në drejtim të paraqitjes së kërkesës për konstatim dhe as nuk ka rezultuar që të kenë shkaktuar ndonjë kohëzgjatje të tillë që të kenë ndikuar në kohëzgjatjen tërësore të procedurave në Gjykatën e Lartë, të cilat kanë përfunduar brenda afatit ligjor 45-ditor të parashikuar nga KPC-ja. Nga ana tjetër, në kushtet kur në lidhje me këtë kërkesë Gjykata e Lartë ka mbajtur qëndrim me vendim, Gjykata çmon se kërkuësja e ka realizuar të drejtën e saj të aksesit në atë gjykatë, ndaj vlerëson se pretendimet e saj për cenimin e kësaj të drejte nuk janë të argumentuara në këndvështrimin kushtetues.

32. Në kërkesën drejtuar Gjykatës, kërkuësja ka pretenduar konstatimin e cenimit të së drejtës për proces të rregullt ligjor si rezultat i mosgjykimit nga Gjykata e Lartë të procesit civil të kërkuësës, ashtu edhe konstatimin e mungesës së një mjeti ligjor efektiv për konstatimin, dëmshpërblimin dhe përshpejtimin e procedurave dhe konstatimin e statusit të viktimës, të cilat, në kuptim të neneve 42 dhe 131, pika 1, shkronja "F", të Kushtetutës, bëjnë pjesë në juridiksionin kushtetues. Duke pasur parasysh natyrën e tyre, por edhe thelbin e pretendimeve të parashtruara në ankimin kushtetues individual, Gjykata çmon t'i analizojë ato në vijim në drejtim të së drejtës për gjykim brenda një afati të arsyeshëm.

B. Për themelin e pretendimeve

B.1 Për cenimin e së drejtës për gjykim brenda një afati të arsyeshëm

33. Kërkuesja ka pretenduar se Gjykata e Lartë ka tejkaluar ndjeshëm afatin e arsyeshëm në gjykimin e çështjes, e cila është regjistruar në atë gjykatë më datë 15.6.2016 dhe ende nuk është gjykuar. Ajo gjykatë nuk rezulton të ketë pezulluar çështjen për shkaqe ligjore ose që ajo të jetë shtyrë për shkak të kërkesave të palës kërkuese, si dhe nuk janë shfaqur rrethana të pamundësisë objektive për procedim, sipas nenit 399/2, pika 3, të KPC-së. Prej kësaj gjykate nuk është ndërmarrë asnjë hap procedural në drejtim të gjyimit të çështjes, përveç shortimit dhe rishortimit të herëpashershëm të gjyqtarit relator. Çështja që kërkohet të zgjidhet nga ajo gjykatë nuk ka asnjë lloj vështirësie që të krijojë vonesa, prandaj duhet ta zgjidhë atë sa më shpejt të jetë e mundur. Prej kësaj tejzgjatjeje, interesi ekonomik i kërkueses dhe personal-vetjak, si dhe psikosocial e shëndetësor i ortakut të vetëm të saj rrezikohen në një shkallë të konsiderueshme, duke qenë se masa e sigurimit personal të arrestit në shtëpi e vendosur ndaj ortakut të saj po e çon kërkuesen drejt falimentimit.

34. Subjekti i interesuar, BKT-ja, ka prapësuar se kërkuesja e ka bazuar kërkesën e saj vetëm në kriterin “kohë” dhe jo në kritere të tjera. Lidhur me kriterin e sjelljes së autoriteteve, nuk është vërtetuar se mosveprimi i gjykatës të ketë ndodhur për shkaqe subjektive që lidhen me vlerësime dhe qëndrime abuzive të gjyqtarit. Gjykata duhet të mbajë në konsideratë se Gjykata e Lartë është në pamundësi objektive për të gjykuar çështjen brenda një afati të arsyeshëm dhe se referuar vendimit nr. 178/2019 të KLGJ-së çështja nuk përfshihet në rastet e rregulluara në të. Përveç kësaj, kërkuesja nuk ka sjellë asnjë argument nëse çështja konkrete paraqet ndonjë specifike ose rrethanë të veçantë që të justifikojë shqyrtimin e saj me përparësi jashtë rendit kronologjik.

35. Neni 42 i Kushtetutës përcakton se kushdo, për mbrojtjen e të drejtave, lirive dhe interesave të tij kushtetues dhe ligjorë, ka të drejtën e një gjykimi të drejtë dhe publik brenda një afati të arsyeshëm. Në jurisprudencën e saj Gjykata ka vlerësuar se kohëzgjatja e gjyimit, normalisht, llogaritet nga momenti i fillimit të procesit gjyqësor deri në dhënien e vendimit dhe se në kohëzgjatjen e përgjithshme të gjyimit nuk përfshihen vonesat e shkaktuara nga zbatimi i reformës në drejtësi, pasi barra e këtyre vonesave nuk duhet të zhvendoset te palët ndërgjyqëse (*shih vendimet nr. 43, datë 4.6.2024; nr. 37, datë 7.5.2024; nr. 21, datë 4.4.2024 të Gjykatës Kushtetuese*).

36. Në rastin konkret, Gjykata vëren se kërkuesja i është drejtuar Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë, më datë 28.5.2014, duke kërkuar nga e paditura, BKT-ja, shpërblim për dëmin pasuror e jopasuror të pretenduar, fitimin e munguar, si dhe për kamatat ligjore përkatëse. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë ka vendosur rrëzimin e padisë së kërkueses si të pambështetur në ligj. Kërkuesja ka paraqitur ankim në Gjykatën e Apelit Tiranë, e cila ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të gjykatës së shkallës së parë. Kundër vendimit të gjykatës së apelit, më datë 20.5.2016 kërkuesja ka paraqitur rekurs, i cili është regjistruar në Gjykatën e Lartë me nr. 11118-02028-00-2016, më datë 15.6.2016. Nga momenti i paraqitjes së kërkesëpadisë (28.5.2014) deri në shqyrtimin e saj në Gjykatë kanë kaluar rreth 10 vjet, ndërsa nga regjistrimi i çështjes në Gjykatën e Lartë (15.6.2016) kanë kaluar rreth 8 vjet dhe ende nuk ka një vendimmarrje për të.

37. Lidhur me afatet e gjyimit të mosmarrëveshjes civile, KPC-ja, në grupin e rregullave për mjetet e ankimit për konstatimin e shkeljeve të gjyimit brenda afatit të arsyeshëm, ka përcaktuar afatin 2-vjeçar për përfundimin e gjyimit në Gjykatën e Lartë (neni 399/2, pika 1, shkronja “b”, i KPC-së). Kjo nënkupton se formalisht gjykimi i çështjes në Gjykatën e Lartë ka tejkaluar afatin e përcaktuar ligjor.

38. Në vështrim të standardeve të mësipërme, për të vlerësuar nëse në rastin në shqyrtim ka pasur tejzgjatje të paarsyeshme të afatit, pra nëse kërkueses i është cenuar e drejta kushtetuese për proces të rregullt në këtë aspekt, Gjykata do të analizojë rrethanat e veçanta të çështjes konkrete dhe kriteret e vendosura nga jurisprudenca kushtetuese që lidhen me: (i) sjelljen e kërkuesit; (ii) kompleksitetin e çështjes; (iii) sjelljen e autoriteteve; (iv) rëndësinë e asaj çfarë rrezikon

kërkuesi (*shih vendimet nr. 68, datë 7.12.2023; nr. 6, datë 16.2.2023; nr. 13, datë 26.5.2022 të Gjykatës Kushtetuese*).

39. Në lidhje me *sjelljen e kërkuësës*, Gjykata vëren se, sikurse ka pranuar edhe Gjykata e Lartë (*shih paragrafin 12 të vendimit të Gjykatës së Lartë*), nuk konstatohet ndonjë sjellje e kërkuësës në veçanti ose e palëve në përgjithësi që të ketë ndikuar në kohëzgjatjen e procesit, për sa kohë që nga regjistrimi i çështjes në Gjykatën e Lartë e deri në shqyrtimin e saj në Gjykatë, nuk është kryer ndonjë veprim procedural. Për rrjedhojë, Gjykata vlerëson se nuk rezulton që kërkuësja ose palët në proces të jenë bërë shkak ose të kenë shkaktuar vonesa në gjykimin e çështjes.

40. Për sa i takon *kompleksitetit të çështjes*, Gjykata konstaton se mosmarrëveshja objekt gjykimi është e natyrës civile e cila rregullohet nga Kodi Civil. Si palë në këtë proces janë kërkuësja, BKT-ja dhe KESH-i, persona juridikë dhe në objektin e padisë kërkohet shpërblimi i dëmit pasuror e jopasuror që kërkuësja pretendon se i është shkaktuar nga BKT-ja për shkak të mosdebitimit të llogarisë së debitorit (CEZ-it) në favor të kreditorit (KESH-it), i cili është klient i kërkuësës. Për përllogaritjen e dëmit të pretenduar është kryer edhe ekspertizë ekonomike. Gjykata, në vijim, konstaton se procedurat përpara gjykatës së shkallës së parë kanë zgjatur përafërsisht 11 muaj, periudhë gjatë së cilës janë zhvilluar 14 seanca gjyqësore dhe në përfundim ajo gjykatë ka vendosur rrëzimin e padisë së kërkuësës. Po kështu, procedurat përpara Gjykatës së Apelit Tiranë kanë zgjatur rreth 12 muaj dhe në përfundim ajo gjykatë ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të gjykatës së shkallës së parë.

41. Gjykata, megjithatë, vlerëson të theksojë se kompleksiteti i çështjes nuk mbartet në të njëjtën mënyrë në çdo shkallë të gjyimit, por varet nga faza në të cilën ndodhet shqyrtimi i saj dhe shkalla e gjyimit në të cilën kërkohet konstatimi i kohëzgjatjes së paarsyeshme. Me fjalë të tjera, edhe pse kjo çështje, referuar objektit të saj, numrit të palëve ndërgjyqëse dhe volumit të akteve shkresore e dokumenteve të administruara në gjykim, mund të mbartë kompleksitet gjatë gjyimit të saj në gjykatat e faktit, kjo mund të mos jetë e tillë në Gjykatën e Lartë, për shkak të natyrës së atij gjykimi dhe procedurës së gjyimit në dhomën e këshillimit, si dhe funksionit të saj si gjykatë e ligjit, pavarësisht kuadrit ligjor të zbatueshëm dhe ndryshimeve të vazhdueshme e të shpeshta përgjatë viteve si të akteve ligjore, ashtu edhe të atyre nënligjore. Pra, gjykimi në gjykatën e ligjit nuk mund të thuhet se paraqet të njëjtat elemente kompleksiteti si në shkallët e tjera të gjyimit.

42. Pavarësisht se në vendimin e saj të mëparshëm (*shih vendimin nr. 34, datë 1.11.2021 të Gjykatës Kushtetuese*) Gjykata ka vlerësuar se mosmarrëveshja objekt gjykimi paraqet elemente kompleksiteti, duke marrë në konsideratë se nga ai vendim kanë kaluar tashmë edhe pothuajse 3 vjet, si dhe nisur nga natyra e gjyimit në Gjykatë të Lartë dhe për sa kohë që vetë ajo gjykatë ka vendosur rrëzimin e kërkesës për përshpejtimin e procedurave mbi konsiderata që lidhen me rrethanat objektive, referuar situatës së përgjithshme në sistemin gjyqësor, Gjykata vlerëson se edhe pse në dukje mund të ketë elemente kompleksiteti, kjo nuk ka ndikuar në kohëzgjatjen e procesit.

43. Për sa i përket *sjelljes së autoriteteve*, Gjykata vëren se çështja e kërkuësës është në pritje për shqyrtim në Gjykatën e Lartë prej tashmë pothuajse 8 vjetësh, ndërsa kohëzgjatja totale e procedurave nga momenti i paraqitjes së padisë në gjykatën e shkallës së parë është pothuajse 10 vjet. Nga përmbajtja e vendimit të Gjykatës së Lartë që ka rrëzuar kërkesën e kërkuësës për konstatimin e cenimit dhe përshpejtimin e procedurave, rezulton se çështja e saj civile figuron në fazë studimi në atë gjykatë dhe se Kolegji Civil ka filluar të shqyrtojë çështjet e regjistruara në vitin 2016, prandaj në vijim edhe çështja civile e kërkuësës do të shqyrtohet në përputhje me kalendarin e shqyrtimit të çështjeve. Gjykata e Lartë ka çmuar se mosveprimi i saj nuk ka ndodhur për shkaqe subjektive që lidhen me vlerësime dhe qëndrime abuzive të gjyqtarit relator, i cili është ndërruar disa herë, por si rrjedhojë e situatës aktuale të ngarkesës së sistemit gjyqësor për shkak të reformës në drejtësi (*shih paragrafët 14 dhe 15 të vendimit të Gjykatës së Lartë*).

44. Ndërkohë, nga informacioni zyrtar i marrë nga Gjykata e Lartë, me shkresën nr. 21761/1, datë 15.10.2024, rezulton se deri në atë datë ngarkesa e secilit gjyqtar të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë ka qenë si vijon: A.K. ka në ngarkim 2320 çështje; E.P. ka në ngarkim 2646 çështje; M.B. ka në ngarkim 1754 çështje; E.Dh. ka në ngarkim 1917 çështje; V.Ç. ka në ngarkim 1744 çështje dhe V.K. ka në ngarkim 1743 çështje.

45. Gjithashtu, nga të dhënat e faqes zyrtare të Gjykatës së Lartë, fillimisht, ka rezultuar se më datë 22.8.2024 është planifikuar data 18.9.2024, ora 11:50 për shqyrtimin e rekursit të kërkuases në dhomën e këshillimit, me gjyqtare relatores M.B. Ndërsa nga informacioni i marrë më datë 12.11.2024 nga ajo gjykatë ka rezultuar se çështja është planifikuar për t'u shqyrtuar në dhomën e këshillimit, por nuk është shqyrtuar ende, për shkak të kërkesave për dorëheqje të anëtarëve të trupit gjykues. Në vijim, po nga të dhënat e faqes zyrtare të internetit të Gjykatës së Lartë, ka rezultuar se më datë 19.11.2024 është planifikuar sërish shqyrtimi i rekursit të kërkuases në dhomën e këshillimit, kësaj here më datë 27.11.2024, ora 12:00.

46. Bazuar në treguesit e mësipërm, Gjykata vlerëson se kohëzgjatja e gjykimit të çështjes së kërkuases lidhet me ngarkesën në Gjykatën e Lartë shkaktuar nga zbatimi i reformës në drejtësi. Në këtë drejtim, Gjykata thekson në mënyrë të përsëritur se pavarësisht rëndësisë dhe përfitimeve që sjellin reformat në sektorin e drejtësisë, ligjvënësi ka për detyrë të marrë masat dhe të gjejë mjetet e duhura për ndryshimin e gjendjes faktike, me qëllim që ligjet të zbatohen dhe gjykatat e të gjitha niveleve të funksionojnë normalisht (*shih vendimet nr. 2, datë 17.2.2022; nr. 37, datë 5.11.2021; nr. 35, datë 1.11.2021 të Gjykatës Kushtetuese*). Gjithsesi, kjo gjendje është duke u zgjatur prej disa vitesh, prandaj edhe metodat e identifikuara nga vetë gjykatat dhe KLGJ-ja, në cilësinë e organit kushtetues që ka përgjegjësinë për të siguruar mbarëvajtjen e pushtetit gjyqësor (neni 147, pika 1, i Kushtetutës), tregojnë se mekanizmat e parashikuar nga nenet 399/1-399/12 të KPC-së i shërbejnë një kohe normale të veprimtarisë gjyqësore, pra jo situatës së jashtëzakonshme, në pikëpamje të volumit, që ndodhet tashmë sistemi i drejtësisë (*shih vendimet nr. 43, datë 4.6.2024; nr. 21, datë 4.4.2024 të Gjykatës Kushtetuese*).

47. Sa më sipër, përtej efekteve që ka sjellë zbatimi i reformës në drejtësi në afatin e shqyrtimit të çështjeve, duke qenë se rekursi i kërkuases është programuar për shqyrtim në dhomën e këshillimit, por nuk është marrë në shqyrtim nga Gjykata e Lartë më datë e programuar për shkak të kërkesave për dorëheqje të paraqitura nga anëtarët e trupit të gjykues, duket se së fundmi në kohëzgjatjen e afatit kanë ndikuar edhe aspektet procedurale për shqyrtimin e çështjes civile të kërkuases.

48. Për sa i takon *rëndësisë së asaj çfarë rrezikon kërkuësja*, sipas kërkuases, ajo lidhet me interesin ekonomik të saj dhe atë personal-vetjak, si dhe psikosocial e shëndetësor të ortakut të vetëm të saj, që rrezikohen në një shkallë të konsiderueshme nga tejzgjatja e procedurave gjyqësore për shkak se masa e arrestit në shtëpi e vendosur ndaj ortakut të vetëm, po e çon kërkuesen drejt falimentimit dhe e pamundëson ortakun e shoqërisë që t'u përgjigjet kërkesave jetësore dhe bazike të familjes dhe biznesit.

49. Gjykata ka vlerësuar se disa kategori çështjesh, për shkak të natyrës së tyre, kërkojnë përsheptim të posaçëm të gjykimit, nisur nga interesi veçanërisht i lartë i kërkuarit. Disa çështje që lidhen me interesa “vetjakë e jetësorë” nevojitet të trajtohen me shpejtësi e përparësi. Të tilla janë çështjet që kërkojnë “kujdes të veçantë” ose “kujdes të jashtëzakonshëm”, si ato që lidhen me statusin civil, kujdestarinë e fëmijëve, marrëdhëniet e punësimit, sëmundjet e pashërueshme, pensionin. Lista e këtyre çështjeve nuk mund të jetë shteruese dhe kriteri i interesit të kërkuarit në proces verifikohet nga Gjykata rast pas rasti (*shih vendimet nr. 43, datë 4.6.2024; nr. 21, datë 4.4.2024, nr. 6, datë 16.2.2023 të Gjykatës Kushtetuese*).

50. Për sa i përket vlerësimit se çfarë përbën rrezik për kërkuesen, në përfundim të diskutimeve, në zbatim të nenit 72, pika 1, të ligjit nr. 8577/2000, Gjykata nuk arriti numrin e kërkuar të votave për

vendimmarrje, sipas parashikimeve të nenit 133, pika 2, të Kushtetutës, të detajuar edhe në nenin 72, pika 2, të ligjit nr. 8577/2000.

51. Konkretisht, sipas njërës qëndrim, kërkesa duhet pranuar, pasi koha e gjykimit të çështjes së kërkuar ka qenë thelbësore në drejtim të njohjes dhe eventualisht edhe të ushtrimit të së drejtës së pretenduar nga ajo, ndaj tejzgjatja e gjykimit në Gjykatën e Lartë ka bërë që pretendimet e saj, edhe nëse njihen gjyqësisht, të mbeten pa vlerë. Në këtë kuptim, në rrethanat e rastit konkret, kohëzgjatja e shqyrtimit të çështjes së kërkuar në raport me rrethanat e çështjes, kompleksitetin e saj, rëndësinë e asaj çfarë rrezikon ajo, ka tejkaluar një kufi kohor të arsyeshëm në aspektin kushtetues, prandaj është cenuar e drejta për një proces të rregullt ligjor si pasojë e mosshqyrtimit të çështjes brenda një afati të arsyeshëm¹.

52. Ndërsa, sipas qëndrimit tjetër, kërkesa duhet rrëzuar, pasi, sikurse kanë arsyetuar edhe gjykatat e faktit, nuk ka rezultuar që kërkuarja të ketë pësuar dëm pasuror nga veprimet e palës së paditur, për të cilat pretendon se kanë shkaktuar moslidhjen në vijimësi të kontratave të mëtejshme të shërbimit me shoqëritë KESH dhe OST, duke qenë se nuk u vërtetua të jenë bërë kërkesa ose marrëveshje paraprake për ndonjë kontratë shërbimi për urdhra ekzekutimi të tjera. Në këtë kuptim, në rastin konkret, edhe pse ka një tejzgjatje të procesit, duke pasur parasysh rrethanat e çështjes, kompleksitetin e saj, rrezikun në një shkallë jo të konsiderueshme për interesin e kërkuar, numrin e lartë të çështjeve në Gjykatën e Lartë në pritje për t'u gjykuar, si dhe faktin se ajo gjykatë ka ndërmarrë veprime konkrete për vënien në lëvizje të procesit civil të kërkuar, duke planifikuar shqyrtimin në dhomën e këshillimit të saj, nuk ka cenim të së drejtës për një proces të rregullt ligjor si pasojë e mosshqyrtimit të çështjes brenda një afati të arsyeshëm.²

53. Në këndvështrim të sa më lart, Gjykata vëren se në kushtet kur nuk u formua shumica prej 5 gjyqtarësh, në kuptim të nenit 73, pika 4, të ligjit nr. 8577/2000, kërkesa e kërkuar konsiderohet e rrëzuar.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja “P”, 134, pika 1, shkronja “I” dhe 133, pika 2, të Kushtetutës, si dhe neneve 71, 72 dhe 73, pika 4, të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar,

VENDOSI:

1. Rrëzimin e kërkesës.

Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë, më 21.11.2024.

Shpallur, më 19.12.2024.

Kryetare: Holta Zaçaj

Anëtarë: Sonila Bejtja, Marsida Xhaferllari, Genti Ibrahimi, Ilir Toska, Sandër Beci, Fiona Papajorgji, Marjana Semini

¹ Votuan për pranimin e kërkesës për konstatimin e cenimit të afati të arsyeshëm gjyqtarët Marsida Xhaferllari, Sandër Beci, Marjana Semini dhe Fiona Papajorgji.

² Votuan për rrëzimin e kërkesës për konstatimin e cenimit të afatit të arsyeshëm gjyqtarët Holta Zaçaj, Sonila Bejtja, Ilir Toska dhe Genti Ibrahimi.